

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa kierunku: Kierunek lekarski
Poziom: Studia jednolite magisterskie
Forma: Studia stacjonarne
Rok akademicki: 2025/2026
Język studiów: polski

ZDROWIE PUBLICZNE	
NAZWA PRZEDMIOTU	Zdrowie Publiczne
LICZBA PUNKTÓW ECTS	2
JĘZYK WYKŁADOWY	polski
PROWADZĄCY	dr Anna Mokrzycka
OSOBA ODPOWIEDZIALNA	dr Anna Mokrzycka
LICZBA GODZIN	
WYKŁADY	15 godz.
SEMINARIUM	15 godz.
CELE PRZEDMIOTU	
CEL 1	Dostarczenie wiedzy na temat różnorodnych zagadnień zdrowia publicznego: determinant zdrowotności publicznej i statusu zdrowotnego, w tym politycznych, prawnych, ekonomicznych/ socjalnych, środowiskowych, organizacyjnych i kulturowych czynników wpływu na zdrowie społeczeństwa i jednostki. Ponadto dostarczenie wiedzy w dziedzinie takich zagadnień, jak koordynacja i zarządzanie w obszarze zdrowotności publicznej, promocja zdrowia i profilaktyka, rola profesjonalistów medycznych w podnoszeniu poziomu zdrowia oraz wzajemne uwarunkowania między zdrowiem i funkcjonowaniem społeczeństwa. Realizacja celów dotyczy zarówno kontekstu krajowego, europejskiego, jak i międzynarodowego, w tym zagadnień globalizacji kluczowych problemów zdrowotnych.

ZDROWIE PUBLICZNE	
CEL 2	Wykształcenie umiejętności rozumienia znaczenia priorytetów zdrowia publicznego, profilaktyki, promocji zdrowia oraz nabycie znajomości kluczowych regulacji prawnych dotyczących zdrowia populacji, w zakresie polityki zdrowotnej, profilaktyki, promocji zdrowia, organizacji i zarządzania ochroną zdrowia, kwestii nadzoru sanitarno –epidemiologicznego oraz zwalczania współczesnych chorób cywilizacyjnych.
EFEKTY UCZENIA SIĘ	
MW1	Wiedza: Student zna zagadnienia determinant zdrowia we współczesnym świecie oraz aktualne problemy zdrowotne w ujęciu populacyjnym, w tym najczęstsze przyczyny zachorowalności i umieralności, ich związek z polityką zdrowotną i innymi uwarunkowaniami społecznymi. a także definiuje prawidłowo priorytety zdrowia publicznego oraz zasady zapobiegania chorobom i promocji zdrowego stylu życia.
MW2	Wiedza: Student zna i rozumie znaczenie pojęcia zdrowie publiczne, posiada wiedzę na temat jego zakresu i podstawowych treści, w tym w szczególności kluczowych regulacji prawnych dotyczących prawa do ochrony zdrowia i procesu udzielania świadczeń zdrowotnych, zasad organizacyjnych i kompetencyjnych oraz odpowiedzialności państwa i jego instytucji za zorganizowanie i koordynowanie tych procesów, w tym zna i rozumie istotę praw pacjenta, podstawy finansowania systemu ochrony zdrowia, dostępu do leków refundowanych, oraz w ramach dyrektywy w zakresie praw pacjenta w ruchu transgranicznym.
MU1	Umiejętności: Student potrafi wskazać znaczenie, metody, zasady w zakresie prowadzenia badań profilaktycznych, w obszarze wpływu na zmianę stylu życia, promowania zdrowia, umie ocenić potrzeby w sferze opracowania i wdrażania zdrowotnych programów populacyjnych, lokalnych programów profilaktycznych odpowiednio do przyjętych priorytetów zdrowotnych i problemów demograficznych
MU2	Umiejętności: Student umie wskazać systemowe mechanizmy poprawy jakości w ochronie zdrowia, zapewnienia bezpieczeństwa pacjentów i personelu medycznego, w szczególności bezpieczeństwa danych osobowych, w szczególności danych medycznych, potrafi prawidłowo wskazać elementy wpływające na wystąpienie błędu medycznego i czynniki zdarzeń niepożądanych oraz odpowiedzialności personelu jednostek opieki zdrowotnej w aspekcie prawnym, etycznym i zawodowym

ZDROWIE PUBLICZNE	
MK1	Kompetencje społeczne: Student wykazuje postawę zrozumienia implikacji zdrowotnych w obszarach różnych polityk publicznych, w sferze uwarunkowań prawnych, organizacyjnych i zarządczych oraz wpływu profesjonalisty na istotne problemy zdrowotne w ich populacyjnym wymiarze, interesuje się aktualnymi problemami zdrowotnymi oraz wykazuje chęć aktywnego działania w obszarze edukacji prozdrowotnej, profilaktyki i promocji zdrowia.
WYMAGANIA WSTĘPNE	
Wymagana wiedza na poziomie liceum ogólnokształcącego w zakresie wybranych zagadnień wiedzy o społeczeństwie, państwie i prawie: elementów prawa, ekonomii, socjologii, podstaw etyki oraz biologii człowieka, środowiska życia, w zakresie nauk podstawowych dotyczących zdrowia i czynników chorobowych oraz znaczenia mechanizmów naprawczych dla zachowania zdrowia.	
TRZĘCI PROGRAMOWE	SZCZEGÓŁOWY OPIS BLOKÓW TEMATYCZNYCH
WYKŁAD 1	Wprowadzenie do przedmiotu, wyjaśnienie znaczenia pojęcia zdrowia publicznego jako sfery działań publicznych, polityki zdrowotnej oraz geneza zdrowia publicznego jako dyscypliny naukowej. Wstępne omówienie podstawowych pojęć w sferze zdrowia publicznego, w szczególności pojęcia determinant zdrowotnych, ich znaczenia i zastosowania.
WYKŁAD 2	Identyfikacja priorytetów, aktualnych problemów zdrowotnych i ich uwarunkowań w skali populacyjnej, kluczowych determinant zdrowotnych, najczęstszych przyczyn zachorowalności i umieralności, podstaw promocji zdrowia w ujęciu historycznym oraz znaczenia profilaktyki i edukacji zdrowotnej.
WYKŁAD 3	Przedstawienie podstaw adekwatnej do współczesnych problemów zdrowotnych polityki zdrowia publicznego w Polsce, w Europie, i na świecie: kluczowe strategie globalne i europejskie, znaczenie podejścia wielosektorowego w sferze zdrowia populacji (Health for All, Health 2020).
WYKŁAD 4	Wskazanie przyczyn i uwarunkowań historycznych systemowego podejścia do ochrony zdrowia populacji: pierwsze modele (Bismarck, Beveridge, Siemaszko) i ich znaczenie dla kształtowania się publicznej odpowiedzialności za zdrowie społeczeństwa, zmiany w podejściu na przełomie wieków i w początku XXIw.
WYKŁAD 5	Identyfikacja i analiza kluczowych regulacji prawnych w zdrowiu publicznym, zakresu i przedmiotu regulacji jako podstaw organizacji systemowej ochrony zdrowia: wymiar globalny (WHO), europejski (UE, RE), krajowy (polskie kluczowe ustawy i akty MZ, NIZP, PIS, NFZ).

ZDROWIE PUBLICZNE

WYKŁAD 6	Prawne podstawy odpowiedzialności za zdrowie publiczne w zawodach medycznych: kontekst udzielania świadczeń zdrowotnych istotnych społecznie (szczepienia, profilaktyka, badania przesiewowe, medycyna pracy), kwestie praw pacjenta i odpowiedzialności zawodowej, prawnej i dyscyplinarnej, także w kontekście dyrektyw UE w tym w zakresie, w szczególności praw pacjenta w ruchu transgranicznym oraz podstawowych problemów globalnych w sferze zdrowia populacyjnego.
WYKŁAD 7	Zagadnienia modelowe finansowania systemu ochrony zdrowia, zasady działalności podmiotów leczniczych, instytucji nadzoru sanitarno – epidemiologicznego: prawne instrumenty kontroli, procedury formalne, obowiązki lekarza.
WYKŁAD 8	Podsumowanie treści wykładowych: Perspektywa rozwoju dyscypliny zdrowia publicznego, rosnąca rola lekarza w sferze promocji zdrowia, edukacji prozdrowotnej i profilaktyki wobec wzrostu kosztów systemowych ochrony zdrowia.
SEMINARIUM 1	Omówienie zasad organizacji zajęć i zasad zaliczenia: przedstawienie tematyki kolejnych spotkań, przedstawienie zagadnień do projektów grupowych, omówienie wymogów i dobór grup, przedstawienie zakresu problematyki do zgłaszanych wystąpień ustnych, ustalenie harmonogramu prezentowania projektów.
SEMINARIUM 2	Przegląd definicji zdrowia publicznego: literatura naukowa, badania i praktyka zdrowia publicznego, definicje globalne, unijne i krajowe w aktach prawnych. i Glosariusz Wprowadzenie do przedmiotu, wyjaśnienie znaczenia pojęcia zdrowia publicznego jako sfery działań publicznych, polityki zdrowotnej oraz geneza zdrowia publicznego jako dyscypliny naukowej. Wstępne omówienie podstawowych pojęć w sferze zdrowia publicznego, w szczególności pojęcia determinant zdrowotnych, ich znaczenia i zastosowania.
SEMINARIUM 3	Glosariusz kluczowych pojęć: zdrowie i choroba, determinanty zdrowia, niepełnosprawność, dobrostan, zdrowie fizyczne, psychiczne, społeczne, środowiskowe, zdrowie jednostki a zdrowie populacji, promocja zdrowia, profilaktyka, nadzór sanitarno – epidemiologiczny, strategia zdrowotna, program zdrowotny, system zdrowotny, system ochrony zdrowia, zdrowie rodziny, kohorty/ płeć/wiek/ wykształcenie/ status ekonomiczny a zdrowie.
SEMINARIUM 4	Pojęcie zdrowia publicznego jako sfery działań publicznych/ polityki zdrowotnej: kluczowe instytucje i organy w wymiarze globalnym, europejskim i krajowym, organizacje, instytuty i sieci badawcze, bazy danych, systemy raportowania.

ZDROWIE PUBLICZNE	
SEMINARIUM 5	Wybrane zagadnienia publicznej odpowiedzialności za zdrowie społeczeństwa: analiza porównawcza kluczowych modeli systemowej ochrony zdrowia: model ubezpieczeniowy i model budżetowy oraz modele mieszane, zmiany w podejściu na przełomie wieków i w początku XXIw.
SEMINARIUM 6	Problematyka mobilności a zdrowie publiczne: kwestie epidemiologiczne w mobilności, prawo do ochrony zdrowia a migracja, turystyka, praca zagranicą, mobilność i zdrowie w UE: swoboda przemieszczania się, prawo do osiedlenia i zdrowie.
SEMINARIUM 7	Współczesne możliwości technologiczne a zdrowie: wysokie technologie w medycynie a koszty społeczne, choroby rzadkie i ich leczenie, problematyka produkcji leków, reklama a zdrowie, misja mediów publicznych, rola edukacji a zdrowie populacji, perspektywa zmiany stylu życia w skali populacyjnej.
SEMINARIUM 8	Podsumowanie zajęć: krytyczne omówienie prezentowanych projektów, przedstawienie wytycznych do zamknięcia prac zaliczeniowych, omówienie aktywności indywidualnej i jej wyników.
METODY DYDAKTYCZNE	
M16	Wykłady
M10	Prezentacje multimedialne
M11	Dyskusja
M12	Burza mózgów
M13	Studium przypadku
M14	Praca w grupach
NAKŁAD PRACY STUDENTA	
GODZINY KONTAKTOWE Z NAUCZYCIELEM AKADEMICKIM	30 godzin
GODZINY BEZ UDZIAŁU NAUCZYCIELA AKADEMICKIEGO	Przygotowanie do zajęć: 10 godzin Przygotowanie prezentacji: 10 godzin Przygotowanie do zaliczenia: 10 godzin

ZDROWIE PUBLICZNE	
SUMARYCZNA LICZBA GODZIN DLA PRZEDMIOTU	60 godzin
REGULAMIN ZAJĘĆ I WARUNKI ZALICZENIA	
Obecność na wszystkich zajęciach jest obowiązkowa. Na zajęciach konwersatoryjnych wymagana jest aktywność studentów. Warunkiem zaliczenia jest przedstawienie projektu grupowego ze wskazaniem indywidualnego wkładu pracy studenta - analizy wskazanego problemu z dziedziny zdrowotności publicznej: w formie raportu/ analizy badań, studium przypadku, przedstawienia i komentarza wybranych regulacji prawnych w zdrowiu publicznym, programu zdrowotnego, strategii zdrowia publicznego, procedur nadzoru i kontroli, reform systemowych i innych (zagadnienia aktualizowane na bieżąco).	
METODY OCENY POSTĘPU STUDENTÓW	
W ZAKRESIE WIEDZY	Sprawdzian ustny w czasie prezentacji grupowej multimedialnej – pytania otwarte dotyczące prezentowanych treści, ocena znajomości tematyki zdrowia publicznego na podstawie oddanej prezentacji wraz z raportem pisemnym.
W ZAKRESIE UMIEJĘTNOŚCI	Opracowanie i prezentacja wyników pracy grupowej – projektu w formie prezentacji multimedialnej, ocena przejrzystości, czytelności, adekwatności doboru treści do tematu, ocena prawidłowości doboru treści zawartych w prezentacji oraz jakości i ilości wykorzystanych źródeł naukowych, wyników badań, danych, regulacji etc.
W ZAKRESIE KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH	Ocena efektów pracy grupowej: spójności treści w prezentacji, znajomości zagadnień prezentowanych przez kolegów, współpracy z grupą w trakcie prezentowania projektu.
SPRAWDZIANY KSZTAŁTUJĄCE	Kolokwium z zagadnień opuszczonych – w przypadku studentów niespełniających kryterium frekwencji jak warunku dopuszczającego do zaliczenia przedmiotu.
SPRAWDZIANY PODSUMOWUJĄCE (I i II termin)	Termin I: Prezentacja projektu grupowego zgodnie z wymaganiami Termin II: Prezentacja indywidualna części zagadnień projektu grupowego opracowanych przez studenta
KRYTERIA EGZAMINU/ ZALICZENIA Z OCENĄ	
NA OCENĘ 3,0	Opracowane w ramach projektu grupowego proste zagadnienie wyłącznie na podstawie wskazanego podstawowego źródła (jednego z wymienionych: artykułu, ustawy, zbioru danych, na podstawowym poziomie trudności). Brak aktywności indywidualnej.

ZDROWIE PUBLICZNE

NA OCENĘ 3,5

Opracowane w ramach projektu grupowego proste zagadnienie na podstawie wskazanego podstawowego źródła (jednego z wymienionych: artykułu, ustawy, zbioru danych oraz dodatkowego, samodzielnie wybranego źródła na podstawowym poziomie trudności). Niska aktywność indywidualna: jedno zgłoszone krótkie ustne wystąpienie w trakcie zajęć.

NA OCENĘ 4,0

Opracowane w ramach projektu grupowego złożone zagadnienie na podstawie wskazanego podstawowego źródła - jednego z wymienionych: artykułu, ustawy, zbioru danych oraz dodatkowego, samodzielnie wybranego źródła na ponadprzeciętnym poziomie trudności. Dobra aktywność indywidualna w trakcie zajęć: dwukrotne ustne przedstawienie problemu zdrowia publicznego w trakcie zajęć.

NA OCENĘ 4,5

Aktywne uczestnictwo w zajęciach (udział w dyskusji, zgłaszanie problemu do wspólnej analizy). Opracowane w ramach projektu grupowego złożone zagadnienie na podstawie samodzielnie wyszukanych właściwych źródeł: artykułu, ustawy, zbioru danych oraz dodatkowego, samodzielnie wybranego źródła na wyższym poziomie trudności. Ponad dobra aktywność indywidualna w trakcie zajęć: dwukrotne przedstawienie problemu w trakcie zajęć z zastosowaniem metody aktywizującej grupę (moderowanie dyskusji).

NA OCENĘ 5,0

Stałe aktywne uczestnictwo w zajęciach (inicjowanie dyskusji, aktywne uczestnictwo, samodzielne zgłaszanie tematyki dyskusji, zachęcanie do wspólnej analizy). Opracowane w ramach projektu grupowego skomplikowane, wielowątkowe zagadnienie na podstawie wielu samodzielnie wyszukanych właściwych źródeł, zarówno polskich, jak i obcojęzycznych: artykułu, ustawy, zbioru danych oraz dodatkowego, samodzielnie wybranego źródła na wyższym poziomie trudności. Bardzo wysoka aktywność indywidualna w trakcie zajęć: trzykrotne przedstawienie problemu w trakcie zajęć z zastosowaniem różnych metod aktywizujących grupę (moderowanie dyskusji, ankieta, badanie focusowe).

LITERATURA OBOWIĄZKOWA

- [1] A. Wojtczak, Zdrowie publiczne. Najważniejsze zagadnienia dla studiujących i zainteresowanych nauką o zdrowiu., CEDEWU, 2018;
[2] A. Wojtczak, Zdrowie publiczne wyzwaniem dla systemów ochrony zdrowia XXI w., PZWL Wydawnictwo Lekarskie, Warszawa 2020;
[3] A. Mokrzycka, Prawo do zdrowia. Konstytucyjny priorytet czy źródło dylematów w ochronie zdrowia, WUJ, 2014.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

- [1] A.Mokrzycka, I. Kowalska, K. Badora – Musiał, M. Zabdyr Jamróz, Sutki dyrektywy o stosowaniu praw pacjenta w opiece transgranicznej w zakresie uprawnień pacjentów, zobowiązań świadczeniodawców oraz w sferze organizacji , koordynacji i finansowania świadczeń, Zdrowie Publiczne i Zarządzanie 2014, tom 12, nr 3, 284 – 296, Kraków 2015;
- [2] Wybrane dokumenty, akty prawne międzynarodowe: konwencje, karty, deklaracje i inne regulacje uniwersalne (WHO, MOP, UNESCO) w obszarze zdrowia publicznego i systemu ochrony zdrowia – aktualizowane na bieżąco;
- [3] Wybrane dokumenty, akty prawne europejskie i unijne, konwencje, deklaracje, strategie, polityki, orzeczenia organów instytucyjnych –regionalne, europejskie i wspólnotowe (w tym EUROWHO, UE, RE) w obszarze zdrowia publicznego i systemu ochrony zdrowia – aktualizowane na bieżąco;
- [4] Wybrane dokumenty, akty prawne krajowe: ustawy, akty wykonawcze, uchwały, zarządzenia, obwieszczenia i inne regulacje obowiązujące w Polsce (np. rozporządzenia MZ, zarządzenia Prezesa NFZ, GIS, raporty NIK) w obszarze zdrowia publicznego i systemu ochrony zdrowia – aktualizowane na bieżąco.